

УДК 330.341.1(477)

Коваленко Є.В.¹

Мелешенко А.І.²

¹ студ. гр. ГФ-217 ЗНТУ

² канд. філол. наук, доц. ЗНТУ

СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Розвиток та активізація інноваційної діяльності є однією з найсерйозніших проблем для України. Практична реалізація стратегії інноваційного розвитку економіки потребує насамперед підвищення інноваційної активності на всіх рівнях: держава — галузь — регіон — підприємство. У підприємств, як свідчить практика, на сьогодні немає відповідних економічних умов для впровадження нововведень. Аналіз показників інноваційної діяльності сприяє уявленню не лише про стан справ у цій сфері, рівень підприємницької активності, але й про виконання намічених завдань соціально-економічного, зокрема, й інноваційного, розвитку як на регіональному, так і загальнодержавному рівнях.

У 2017 р. інноваційну діяльність у промисловості провадили 759 українських підприємств, або 16,2 % обстежених промислових підприємств. Першочергову роль у впровадженні інновацій мають джерела їх фінансування. Фінансування інноваційної діяльності підприємств України здійснюється здебільшого за рахунок власних коштів підприємств, тоді як державні та місцеві бюджети, на жаль, відіграють не суттєву роль як джерело фінансування даної галузі. Зовсім незначна частка фінансування припадає на кошти вітчизняних та іноземних інвесторів. У порівнянні з 2016 р. обсяг фінансування інноваційної діяльності зменшився до 9117,54 млн грн, при цьому частка фінансування інноваційної діяльності у співвідношенні до ВВП зменшилася з 1,0 % до 0,3 %.

Основними проблемами, що зумовлюють поточний стан інноваційної діяльності на промислових підприємствах України, є:

- неузгодженість законодавства в інноваційній сфері, невідповідність норм підзаконних актів прогресивним нормам чинних законів, що не забезпечує практичне введення останніх у дію;
- недостатність фінансових ресурсів для забезпечення наукових досліджень та впровадження інноваційних розробок;
- неефективність механізмів правового захисту інтелектуальної власності;
- інноваційна сфера нашої країни і досі не стала по-справжньому привабливою для вітчизняних та іноземних інвесторів;

- відсутність належної системи прогнозування науково-технологічного та інноваційного розвитку.

Якщо ж проаналізувати діяльність неінноваційних підприємств, то основним фактором, що перешкоджає здійсненню інновацій, є відсутність причин здійснювати інновації. Так, 83 % підприємств взагалі не займаються інноваційною діяльністю через низький попит на інновації та низьку конкуренцію підприємства на ринку. Тільки 17 % підприємств не здійснюють інновації через вагомі причини, тобто відсутність фінансових ресурсів, великі витрати, відсутність кваліфікованих працівників та ін. Тому основними перешкодами для розвитку інноваційної діяльності на вітчизняних підприємствах можна вважати також небажання суб'єктів господарювання здійснювати інновації через низький рівень попиту на інновації, наявність зовнішніх чинників, додаткове навантаження законодавчих актів, відсутність підтримки з боку держави та можливостей для їхнього впровадження.

Для розвитку інноваційної діяльності в Україні необхідно здійснити цілий комплекс організаційно-економічних заходів, що охоплюватимуть:

- здійснення ефективної державної інноваційної політики, погоджуючи темпи і пропорції розвитку науки, технологій і виробництва;

- забезпечення сприятливого клімату для створення власних наукомістких виробництв повного циклу шляхом використання різних форм державної підтримки;

- здійснення повноцінної інтеграції в глобальну інноваційну сферу, світову торгівлю наукоємними товарами та інтелектуальною власністю;

- розвиток конкурентоспроможного підприємницького сектора та його ядра – великих корпорацій, його здатності до концентрації і перерозподілу коштів у пріоритетні напрями;

- забезпечення комерціалізації наукових результатів шляхом формування основ для ефективного партнерства державного та підприємницького секторів в інноваційній сфері.

На сьогодні в Україні рівень використання інноваційного потенціалу є недостатнім. Отже, виникає потреба у подальшому детальному розгляді та аналізі чинників, які впливають на інноваційну діяльність підприємств, розробленні заходів для піднесення інноваційної активності вітчизняних суб'єктів господарювання. Реалізація запропонованих напрямків розвитку інноваційної діяльності в Україні дасть змогу підвищити рівень інноваційної активності більшості промислових підприємств, прискорити процеси оновлення виробництва, ефективно використовувати як внутрішні, так і залучені зовнішні інвестиції на інноваційну діяльність.